



# MASARYKOVY LISTY

Číslo 01

SPECIÁLNÍ VYDÁNÍ U PŘÍLEŽITOSTI OSLAV 160. VÝROČÍ NAROZENÍ T. G. MASARYKA

Hodonín, březen 2010

Vážení občané,

lidský život obohacují kulturní zvyklosti a rituály, které mu dodávají řád a osvětlují jeho smysl. Oslavy různých výročí sem bezpochyby patří také. Připomínají významné události, významné osobnosti, pomáhají vytvářet a udržovat paměť, vyvolávají pocit sounáležitosti a vztahu k místu, jehož se týkají. Nejinak je tomu v případě oslav 160. výročí narození nejvýznamnějšího hodonínského rodáka Tomáše Garrigua Masaryka.

Tomáš Garrigue Masaryk je nepochybně z kategorie mimořádných osobností, které se rodí jednou za několik set let. Důstojný nástupce Jana Husa, Jana A. Komenského či Karla Havlíčka Borovského ovlivnil naše dějiny, ale i dějiny Evropy. Četné významné postavy jeho doby jej obdivovaly, uvedu dva příklady za všechny. Dramatik G. B. Shaw prohlásil, že kdyby existovaly spojené státy evropské, dovedl by si představit jako prezidenta jedině T. G. Masaryka. Geniální fyzik Albert Einstein Masarykovi napsal dopis, v němž mj. uvedl, že kdyby v čele států stáli muži jako Masaryk, pak by cíl odstranění váleky nebyl tak beznadějný, jak bohužel dnes je.

Minulé režimy dělaly vše pro to, aby Masarykův odkaz byl zapomenut. Téměř se jim to podařilo. Pořád je mezi námi dost lidí, kteří o něm vědí pouze to, že existoval, a to je hodně málo. 160. výročí narození T. G. Masaryka, které připadá na 7. březen 2010, je vítanou příležitostí, jak tuto osobnost všem generacím připomenout a přiblížit. Je vítanou příležitostí, jak dostat do širšího povědomí občanů skutečnost, že Hodonín je rodiště T. G. M. a také uvědomit si, jaký je vzájemný vztah Masaryka s rodným krajem a s místy, kde působil. V březnu loňského roku proto vznikl Výbor pro přípravu oslav 160. výročí narození T. G. Masaryka. K hlavnímu garantu oslav, jimž je město Hodonín, se kromě partnerů v místě a v regionu připojili i partneři čeští a slovenští, a v jejich vzájemné spolupráci vznikl celoroční program akcí nejrůznějšího charakteru. Velmi jsme se snažili jej koncipovat tak, aby oslovil co nejširší veřejnost. T. G. Masaryk svou osobností spíše spojoval, než rozdělával, i jeho protivníci se naučili vážit si jej. Těší nás, že se to projevilo i na přípravách oslav spoluprací partnerů z České a Slovenské republiky (Slovensko navíc letos slaví 130. výročí Masarykova nejbližšího spolupracovníka M. R. Štefánika). Všichni, kdo přispěli svým dílem, si zaslouží poděkování. Největším poděkováním pro všechny organizátory však bude, když Vy, veřejnost se nejen pobavíte, ale když Vás osobnost, jejíž narození v tomto roce oslavujeme, zaujme natolik, abyste se o ni chtěli dozvědět více. Naše, ale i evropské a světové dějiny zase neznačí tolik osobností s tak jednoznačně pozitivním mravním a humanitním odkazem. My můžeme být hrdí na to, že právě Tomáš Garrigue Masaryk mezi ně patří a jeho kořeny jsou právě zde.

*Domusova*

Mgr. Zuzana Domesová  
předsedkyně Výboru pro přípravu oslav  
160. výročí narození T. G. Masaryka,  
místostarostka města Hodonína

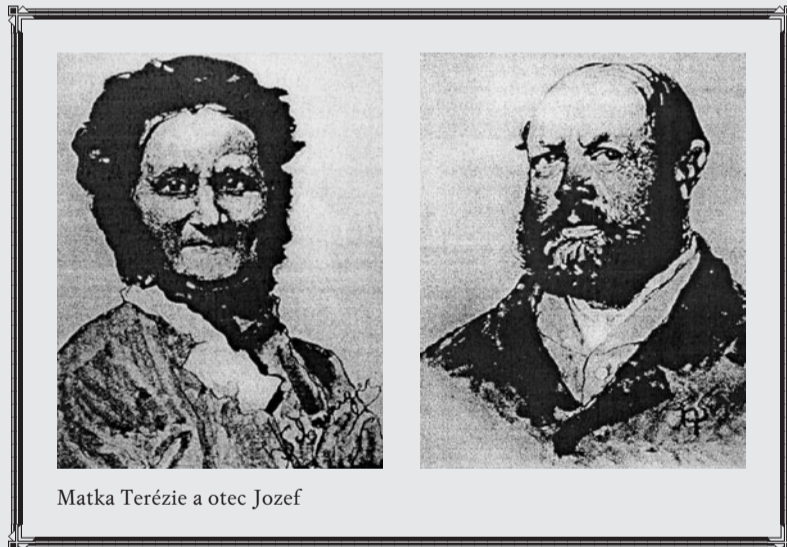
## Oslavy 160. výročí narození Tomáše Garrigua Masaryka Hodonín – 7. března 2010

Těžištěm oslav v Hodoníně bude neděle 7. března 2010. V tento den uplyne právě 160 let ode dne, kdy se zde narodil T. G. Masaryk. Nedělní program nabídne návštěvníkům mnoho zajímavého. V dopoledních hodinách bude hlavní dění probíhat na vlakovém nádraží, kam přijede nostalgický vlak se salonním vozem T. G. Masaryka. Ten bude zpřístupněn i návštěvníkům k prohlídce. Dále je na programu pietní akt u pomníku T. G. Masaryka, za účasti Hudby Hradní stráže, poté průvod na Masarykovo náměstí, kde budou hosté přijati představiteli města. Večer pak mohou zájemci navštívit komponovaný pořad Pocta T. G. M. v sále Evropa.

### Program 7. března 2010

- 9.00 hod. „T. G. Masaryk a železnice“ a „Legionáři a magistrála“ /vlakové nádraží  
• otevření pojezdových výstav ve vlakových vagoncích
- 10.45 hod. Příjezd nostalgického vlaku z Rakovníka a Lán/vlakové nádraží  
• možnost prohlídky salonního a legionářského vozu
- 11.15 hod. Pietní akt u pomníku T. G. Masaryka/náměstí 17. listopadu
- 12.15 hod. Průvod na Masarykovo náměstí
- 12.35 hod. Přijetí hostů představiteli města/Masarykovo náměstí  
• uvítání • projev starostky • doprovodný program (dechová hudba, Mužáci z Mutěnic, Hodonínské mažoretky) • možnost občerstvení
- 18.00 hod. „Pocta T. G. M.“ /sál Evropa, Národní třída 21  
• komponovaný večer z Čapkových Hovorů s T. G. Masarykem, umělecký přednes Stanislav Zindulka. V pořadu zazní klavírní skladby J. S. Bacha, F. Chopina, F. Mendelssohna – Bartholdyho, B. Smetany a L. Janáčka v podání Jindry Jakobové, Marie Jakobové a Jaroslavy Sečkářové  
• vstupné dobrovolné

## Výstava T. G. Masaryk a jeho rodina 5. března – 21. května 2010 (vernisaž 4. března 2010)



Matka Terézie a otec Jozef

Autorská výstava Masarykova muzea v Hodoníně představuje Tomáše Garrigua Masaryka ne jako politika a prezidenta, ale jako manžela, tatínka i dědečka. Návštěvníky tak seznamuje s méně známými osudy Masarykovy manželky Charlotty, jejich čtyř dětí a také čtyř vnoučat. Na výstavě budou k vidění exponáty z vlastních sbírek, ale i předměty zapůjčené z Národního muzea v Praze, z Vojenského historického ústavu, Masarykova ústavu AV ČR, Slovenského národního muzea aj. institucí.

### Březen

7. března 2010

#### Pocta TGM

Slavnostní večer ve spolupráci Masarykova muzea v Hodoníně a hodonínských základních uměleckých škol jako pocta města Hodonína a hostů oslav 160. výročí narození Tomáše Garrigua Masaryka hodonínskému rodá-

kovi, který svým odkazem patří všem. Večer komponovaný z textů vybraných z knihy Karla Čapka Hovory s T. G. Masarykem s hudebním doprovodem pedagogů ZUŠ, mluvené slovo Stanislav Zindulka. Sál Evropa, začátek v 18.00 hod.

18. března 2010

#### Charles Heller:

**The Trials of Leopold Hilsner**  
Marta Anděla Vávrová (soprán),  
Petr Vašíček (klavír)

Cyklus písní kanadského skladatele Charlese Hellaera měl světovou premiéru v roce 2008 v Torontu. Dílo je založeno na skutečné události, v níž hraje roli sex, násilí a antisemitismus. Tzv. Hilsnerova aféra byla těžkou životní zkouškou Masarykova charakteru, dodnes vypovídá o tuhých kořenech pověry o rituální vraždě a nemožnosti dosáhnout práva ve společnosti ovlivněné fanatismem, v tomto

případě antisemitským. V programu dále zazní Nový Špalíček H.288 od Bohuslava Martinů, Večerní písně na texty Vítězslava Háška od Bedřicha Smetany a výběr Old American Songs Aarona Coplanda.

### Duben

#### Přednáškový cyklus v muzeu

Cyklus čtvrtěčních přednášek v sále Evropa, jež spojuje osobnost T. G. Masaryka. Zváni jsou přední filozofové, zatím svou účast a téma potvrdily tyto osobnosti:

Prof. Jan Sokol, Ph.D., CSc.: Masaryk a problémy moderní společnosti (7. 4.)

Prof. PhDr. Erazim Kohák, Ph.D.: Masarykův historický optimismus ve věku špatných zpráv (22. 4.)

### Květen

21. května

#### Muzejní noc – téma:

##### TGM a legionáři

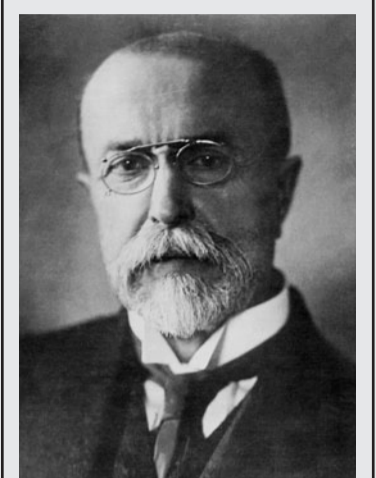
Tradiční muzejní akce na nádvoří zámku, tentokrát s legionářskou tematikou za účasti vojenských historických klubů v dobových uniformách. V rámci akce proběhne také autorské představení o životě T. G. Masaryka nazvané „Tomášku, domů“ v podání hodonínského ochotnického souboru Svatopluk. Akce bude zároveň derniérou výstavy T. G. Masaryk a jeho rodina.

### Červen-září

24. června – 5. září

#### Šlechta ve službách Masarykovy republiky (výměnná výstava s Muzeem T. G. Masaryka Rakovník)

Autorská výstava Muzea T. G. Masa-



### Masarykův život v datech

- 1850 7. 3. narození v Hodoníně
- 1876 promován ve Vídni na doktora filozofie
- 1878 sňatek s Charlottou Garrigue
- 1882 první přednášky na pražské univerzitě
- 1897 jmenování řádným profesorem pražské univerzity
- 1899 – 1900 Hilsneriáda – boj proti pověře o rituální vraždě
- 1900 založení České strany lidové (pokrokové)
- 1914 emigrace (Velká Británie, Francie, Rusko, USA...)
- 1918 Washingtonská deklarace, poprvé zvolen prezidentem
- 1935 abdikace
- 1937 14. 9. úmrtí v Lánech

ryka v Rakovníku nás seznamuje s uplatněním šlechty v politickém systému nově vzniklé Československé republiky. Návštěvník se tak dozví, že ač byl Masaryk zapříslahlým republikánem, uvědomoval si, že dřívější šlechta Rakousko-Uherska, jejíž majetky zůstaly na území nově vzniklé republiky, má svůj potenciál. Šlechtici se tak uplatnili zejména v diplomatické službě a na nejrůznějších ministerstvech.

### Říjen

19. října 2010

#### Drahá mama – Dear Alice

Umělecký přednes z dopisů mezi rakouskými úřady vězněnou Alicí Masarykovou a její matkou Charlottou Garrigue Masarykovou z let 1915–1916, který je proložen hudebními skladbami klasiků: J. S. Bacha, F. Chopina, L. v. Beethovena. V literárně hudebním pořadu účinkují absolventi literárně – dramatického oboru ZUŠ Hodonín (V. Kovářová, P. Gajdíkova, H. Herůdek) pod vedením Jitky Janíkové. Klavírní doprovod Marie Jakobová.

### Listopad

9. – 10. listopadu 2010

#### T. G. Masaryk 1990–2010

Symposium s mezinárodní účastí Odborná tečka za rokem oslav 160. výročí narození T. G. Masaryka. Mezioborové masarykovské semináře za účasti našich i zahraničních vědců, představitelů filozofie, historie, politikologie, sociologie aj. oborů Masarykova muzea v Hodoníně pořádá již od roku 1991 ve spolupráci s Kabinetem pro studium díla T. G. M. při katedře filozofie FF MU v Brně.

## Kopčany a T.G. Masaryk



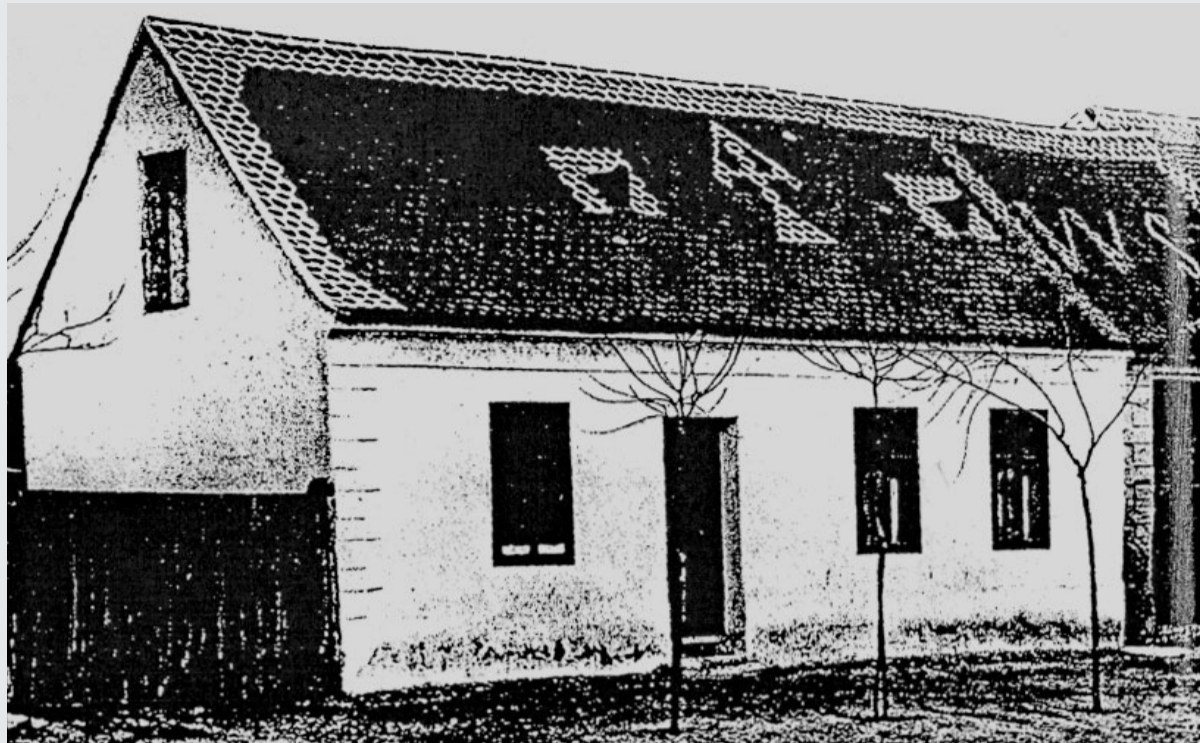
História obce Kopčany je pomerne úzko spojená so životom nášho prvého prezidenta T. G. Masaryka. A to z dôvodu, že Kopčany boli rodom jeho otca. Mamka Terézia, slobodným menom Kropáčková, sa narodila v Hustopeči. Pochádzala z mnohohodnej neskôr pomerne váženej rodiny. V tridsaťjeden rokoch porodila nemanželské dieťa. Krátko po jeho skorej smrti odišla pracovať do Viedne, odkiaľ neskôr odišla do Hodonína, kde na cisárskom majetku pracovala ako kuchárka. Pre svoju prirodzenú múdrosť bola veľmi obľúbenou a váženou osobou. Tu sa zoznámila so svojim budúcim manželom, o desať rokov mladším – Jozefom Masárikom, otcom ich prvého syna Tomáša. Jozef Masárik bol najmladším z trojice súrodencov. Pracovať začal na panských majetkoch v Kopčanoch, neskôr v Hodoníne. Istý čas pracoval na výmennom po-

byte v Rakúsku, kde sa naučil pánky jazyk a odtiaľ sa časom vrátil naspäť do Hodonína. Tu robil kočiša. Bol známy svojou impulzívnou a prchkou povahou, ale aj nositeľom pozitívnych vlastností, z ktorých mnohé poddedil syn Tomáš. Mal obrovský zmysel pre spravodlivosť, nenávidel bezprávie. Manželom Jozefovi a Terézii bol v Hodoníne pridelený deputátny byt v dome, z ktorého sa bohužiaľ nezachovala žiadna dokumentácia. Po narodení Tomáša sa odsťahovali do Mutěnic, odkiaľ znovu po krátkom čase rodina už i s ďalším členom Martinom putovala späť do Hodonína. Rodina bola kvôli práci na panských statkoch viackrát presťahovaná, napríklad aj do Čejkovic a Čejču, aby sa nakoniec trvalo usadila v Hustopeči. Tomáš ako dieťa sa do Kopčan rád a často chodil hrať. S rodinou v Kopčanoch a so svojimi kamarátmi ho viazalo silné puto. Svedčí o tom i fakt, že už ako prezident nášho spoločného štátu navštívil Kopčany prevozom kompu po rieke Morave a že na výstavbu školy v Kopčanoch venoval zo svojho osobného fondu 150 000 korún. Hoci, ako sám priznal, na ob-

dobie najranejšieho detstva spojeného s našou obcou si takmer nepamätal. Všetky tieto skutočnosti sú

myslím dostatočným dôvodom pre to, aby sme mohli byť právom hrdí na to, že korene tejto mimoriadnej

osobnosti s toľkou odvahou, pracovitou a intelektom siahajú aj do našej obce.



Rodný dům Masarykova otce v Kopčanoch

## Výročná cena města Hodonína

Slavnostní udílení Výroční ceny města Hodonína se uskuteční dne 12. 3. 2010 v 19:00 hod. v sále Evropa, Národní třída 21

### Program:

- udělení ceny laureátům
- hudební doprovod CM Grajcar a Petr Bende

Každoroční předávání cen symbolizuje velký dík naší společnosti za spoustu obětavé práce, kterou oceněné osobnosti pro město Hodonín vykonaly. Tyto ceny se předávají za mimořádný přínos životu města, resp. jeho prezentaci v ČR, a to ve dvou kategoriích: v první za přínos



hodonínské společnosti a vynikající výkon ve všech oblastech společenského života – získat ji může občan města Hodonína, případně spolek nebo společnost na území Hodonína. Ve druhé kategorii může cenu za přínos městu získat osobnost, která není občanem Hodonína a zasloužila se o rozvoj a pozdvižení města.

Slavnostní předávání cen se přitom každoročně koná při příležitosti narození hodonínského rodáka, prvního prezidenta Československa, Tomáše Garrigua Masaryka, v nejbližším vhodném datu kolem 7. března daného roku.

Laureáti obdrží umělecké dílo a pamětní list. Umělecké dílo znázorňuje stylizovaný znak města Hodonína, tělo a ruce anděla tvoří písmeno M a s písmenem H tvoří iniciály města Hodonína. Ve znaku je také zakomponováno písmeno V – Viktoria. Autorem díla je akademický sochař Miroslav Kovářík. Pamětní list vytvořila akademická malířka Dagmar Kučerová.

# Hodonínský symfonický orchestr a smíšený pěvecký sbor

Hodonínský symfonický orchestr a smíšený pěvecký sbor je organizací složenou ze dvou samostatně vystupujících celků – Hodonínského symfonického orchestru a Smíšeného pěveckého sboru města Hodonína.

**Hodonínský symfonický orchestr** Orchestr, který dnes nese název Hodonínský symfonický orchestr (HSO), byl založen v roce 1955. Zpočátku se jednalo o komorní orchestr, jenž měl 30 členů. O čtyři roky později došlo k rozšíření tělesa na symfonický orchestr. Dnes má orchestr kolem 50 členů. V jeho historii se vystřídali prakticky pouze dva dirigenti: Jan Nosek (1955–2008) a David Herzán (2008 – současnost)

Repertoár orchestru je velmi široký. Zahrnuje tvorbu většiny slohových období. Posluchačsky vděčné jsou zejména symfonické skladby a koncerty J. S. Bacha (Koncert pro dvoje housle a orchestr), J. Haydna (symfonie S úderem kotlů), W. A. Mozarta (Pražská symfonie, symfonie g-moll, houslové koncerty), L. van Beethovena (houslový koncert, symfonie č. 5 Osudová, symfonie č. 6 Pastorální), A. Dvořáka (violoncellový koncert, symfonie č. 8 a č. 9 Novosvětská) ad.

Orchestr doprovázel profesionální umělce z Čech (např. violoncellistu

Evžena Rattaye) i ze zahraničí (italskou klavíristku Marii Grazii Sorrentino a švýcarského fagotistu Stephana Baumgartnera)

Díky úzké spolupráci orchestru a Smíšeného pěveckého sboru města Hodonína je možné v Hodoníně



a blízkém okolí pravidelně vyslechnout významná díla duchovní hudby (např. W. A. Mozart – Korunovační mše, J. J. Ryba – Česká mše vánoční „Hej, mistře“, P. Staněk – Misa lyrická, L. Fišer – „Vánoční“) i populární části z oper (G. Bizet – Carmen, P. I. Čajkovskij – Evžen Oněgin).

Orchestr má za sebou několik účastí na hudebních festivalech u nás i v zahraničí. Vystupoval s úspěchem v celé řadě evropských zemí: Německu, Ni-

zozemí, Maďarsku, Polsku, Rakousku, Řecku, Slovensku, Itálii i Švýcarsku.

### Smíšený pěvecký sbor města Hodonína

Historie sboru se datuje od roku 1976, kdy vznikl pod vedením ředitele tehdejší Lidové školy umění Jindřichem Launerem ženský pěvecký sbor, který vystupoval při různých slavnostních příležitostech. V roce 1983 se stala kmotrou tohoto souboru Jana Jonášová (solistka Národního divadla) a sbor přijal její jméno „Jana“. Po pěti letech se ujal vedení sboru na delší dobu Pavel Janeček, opět učitel LŠU. Kromě samostatných koncertů v Hodoníně a okolí sbor účinkoval také v Maďarsku (Győr) a Francii (La Loupe).

V roce 1990 vznikl smíšený pěvecký sbor nadále vedený Pavlem Janečkem, kterého o tři roky později vystřídal učitel základní umělecké školy František Duda. Pod vedením obou sbormistrů rozšířil sbor svůj repertoár o řadu rozmanitých skladeb našich i cizích autorů (Smetana, Dvořák, Janáček, Händel, Mozart, Beethoven).

Od roku 1998 pracoval sbor pod vedením učitelky ZUŠ Marie Snopkové. Kmenový repertoár byl rozšířen o Dvořákovy Moravské dvojzpěvy v Janečkově úpravě pro smíšený sbor

a sborové úpravy především moravských písní (Tučapský, Lukáš, Eben).

Z oblasti duchovní hudby nastudoval sbor skladby G. P. da Palestriny, H. L. Hasslera, J. Galluse, G. F. Händela, a ve spolupráci s Hodonínským symfonickým orchestrem Korunovační mši C dur W. A. Mozarta, Pastorální mši F. X. Brixioho, Českou vánoční mši J. J. Ryby a soubor vánočních koled upravených L. Fišerem.

Od roku 2004 je sbormistrem Josef Ilčík. Repertoár byl obohacen o populární díla – spirituála, úpravy písní Voskovce a Wericha, muzikálové melodie, Misa jazz J. Hniličky. Sbor se několikrát zúčastnil pěveckého festivalu „Svátky písní“ v Olomouci kde získal stříbrná pásma. Sbor vystupoval i na Slovensku, v Polsku a v roce 2009 si přivezl 3. a 4. místo z mezinárodního festivalu pěveckých sborů v italské Rimini.

Fungování organizace by bylo velmi obtížné bez podpory města Hodonína. Hodonínský symfonický orchestr a smíšený pěvecký sbor je příspěvkovou organizací města a každý rok se uchází o dotaci z městského rozpočtu.

Webové stránky: [www.orchestrasbor.cz](http://www.orchestrasbor.cz)



Společné foto Hodonínského symfonického orchestru a Smíšeného pěveckého sboru města Hodonína

## EUROPEAN CHOIRS in HODONÍN

EVROPSKÝ FESTIVAL SBORŮ HODONÍN „ECHO 2010“

s podtitulem Osvězy z Evropy

24. – 25. dubna 2010

Sobota 24. dubna:  
koncerty sborů v Hodoníně a okolí  
společný koncert v sále Evropa,  
začátek v 19.00 hodin.

Neděle 25. dubna:  
účinkování sborů při mši v chrámu  
sv. Vavřince v Hodoníně

# TGM a Čejkovice



Masaryk přichází do Čekovic v roce 1856 jako šestiletý chlapec. Zde chodí do školy, poznává život a svět, studuje v zámecké knihovně. Prožívá zde šest let svého dětství. Z Čekovic jeho rodina odešla v r. 1862. V letech 1864–1865 zde působí jako praktikant ve škole. Později navštívil Čekovice 19. 6. 1924 již jako prezident.

TGM vzpomínal na Čekovice celý svůj život. V knize K. Čapka „Hovory s TGM“ se vyjadřuje o Čekovicích takto: „*Můj dětský domov to byly Čekovice*“. Ještě ve svých 75 letech vydal knihu „Světová revoluce“, vzpomíná: „*Praha zajisté má stejná oprávnění jako Čekovice. Čekovice jsou obcí s historií a tradicemi. Čekovice jsou obcí spojenou ve všech dějinných etapách s českomoravskou svěbytností.*“

■ Přítel TGM Isidor Konečný poslal každé Vánoce prezidentu Masarykovi pytel čekovických ořechů. Ten mu zase posílal čokoládu, o kterou se pan Konečný s každým rád podělil.

■ 15. října 1992 navštívily Čekovice vnučky TGM – dr. Anna a Herberta Masarykovy.

■ V roce 1935 byla delegace ze školy pozvána do Lán u příležitosti 85. narozenin TGM. Byli to tři školáci, pan řídící Pokluda a za Červený kříž pan Jaroslav Stávek.

■ Masarykův domek sloužil jako tělocvična než byla v r. 1934 postavena Sokolovna. Nyní je v domku malé místní muzeum, dokumentující vztah TGM k Čekovicím a Čekovic k TGM. (Domek byl otevřen pro veřejnost 20. 5. 1990, ke 140. výročí narození

TGM byla vydána brožurka „TGM a Čekovice“). Od března 1990 nese také místní škola jméno T. G. Masaryka.

■ V muzeu je kniha návštěv, kde jsou velmi zajímavé zápisy.



Domek T. G. M. v Čekovicích

## PIETNÍ AKT

ke 160. výročí narození  
T. G. Masaryka

8. března 2010  
v 11.00 hod.

Akt proběhne u památníku  
na Masarykově náměstí  
v Hustopečích za doprovodu  
armádní hudby.

Kontakt:

Městské muzeum a galerie  
Hustopeče, 519 413 849,  
muzeum@hustopece-city.cz

## Historie pomníků T. G. Masaryka v Čekovicích

První socha TGM, jejímž autorem byl prof. arch. V. H. Mach, byla odlita ve firmě František Anýž v Praze 7. Bronzová socha prezidenta v nadživotní velikosti je druhým odliškem dle jeho modelu. První odlitek stál ve spojitelně v Králově Poli. V Čekovicích byla tato socha odhalena 21. října 1928 před budovou školy.

V roce 1940 byl v obci pomník včetně podstavce TGM odstraněn, sadová úprava kolem pomníku zničena a místo neznatelně upraveno. Socha byla roztavena.

V neděli 25. května 1948 byla odhalena nová socha, podle zachovaného kovového modelu původní sochy autora V. H. Macha. Výrobu zajistila opět firma František Anýž v Praze, stejná firma jako v r. 1928. Tato druhá socha stála v prostoru před čekovickou tvrzí od roku 1947 až do ledna 1981. Na základě příkazu ONV Hodonín byla v lednu 1981 odstraněna a uschována v Galerii v Hodoníně až do února 1990.

Dne 4. března 1990 byla socha TGM znovu slavnostně odhalena před budovou bývalé školy, která nesla jméno T. G. Masaryka. Stalo se tak u příležitosti 140. výročí narození T.G.M.



# Z myšlenek a úvah TGM (1850–1937)

■ V demokratické politice žádáme nejen posuzování věcné, ale i mravní. Demokracie odstraňuje nadpraví.

■ **Není jiného základu mravnosti a tudíž i politiky, než láska k bližnímu.**

■ Moderní humanismus uznává práva slabého. Ochrana slabších je úkolem nové doby.

■ **Demokracie není panováním, nýbrž prací k zabezpečení spravedlnosti.**

■ Demokratická rovnost vylučuje všeliké vykořisťování a panství tříd.

■ **Otázka sociální není jen otázkou dělnickou, otázkou pouze jedné třídy. Je otázkou všech. Vyřešit tuto otázku cele, znamená duchu dát moc nad hmotou, znamená potlačit sebelásku. Otázka sociální je otázkou mravnosti – nemravnosti, otázkou účinné humanity.**

■ Mně není svatostí žádná forma majetku, formu vlastnictví posuzuji především užitelně, jako prostředek k cíli.

■ **Přední starostí sociální politiky je odstranit přílišné sociální protivity.**

■ Prohlašuji výslovně, že proti socialismu nejsem.

■ **Žádám reformaci, ne revoluci. Bez skutečné nápravy srdce a hlavy, bez nápravy myšlení a mravů můžeme revolucí odstranit ďábla, ale Belzebuba postavíme na jeho místo.**

■ Dnes láska k bližnímu znamená nemít klidu a pokoje pro bídu fyzickou i mravní.

■ **Láska k národu se projevuje prací.**

■ **Probudí-li se naše svědomí, pak nebudeme bližního jen milovati, nýbrž láska k němu se uskuteční sociálními zákony. Budeme usilovat o to, abychom nuzných a chudých neměli. Usilujme o to, aby mezi námi žebráka nebylo, to jen ten náš český ideál.**

■ **Etika opravdu humanní vyžaduje protivení vždy a všemu zlému.**

■ I demokracie doufá a pracuje k tomu, aby byl jeden ovčinec a jeden pastýř.

■ **Naším ideálem je republika a demokracie, zakotvená v úctě a lásce ke každému člověku.**

■ Nemůže být ani národního, ani politického, ani sociálního programu bez programu mravního.

■ **Celá naše moderní osvěta se příliš klaní intelektu, místo aby mravní stránky si více hleděla.**

■ **Budme nejenom politickými, ale také mravními radikály. Dokud nebudeme mravně radikální, nebude náš politický radikalismus stát za nic.**

■ **... nepřihlížíme k tomu, že se nyní rozumového vzdělání nabývá na účet vzdělání mravního.**

■ **Dělnickým požadavkům by měli porozumět zejména ti, kdož hlásají lásku k bližnímu a křesťanskou snášenlivost.**

■ **Až odstraníme všechno sobectví našich srdcí, pak teprve otázky hospodářské a sociální budou vyřešeny.**

■ **Eticky je demokracie odůvodněna jako politické uskutečňování lásky k bližnímu. Taková demokracie je uskutečňováním řádu božího na Zemi.**

■ **Nestačí řídit se tím, co jiní dělají, nutno poznávat sama sebe, svou pravou podstatu, jít vlastní cestou, nespokojovat se s nápodobou různých cizích vzorů.**

■ **Mezi kapitalistickými podnikateli existovala třídní solidarita již dávno. Kdo a jakým právem ji chce upírat dělnictvu.**

■ **Jediným prostředkem, jak předejít sociální revoluci, je sblížit sociální protivity na půdě zákona a tak dát jim příležitost smírného vyrovnání.**

■ **Právo, které moderní společnost potřebuje, musí být právem sociálním, musí se stát záštitou nejen bohatých, ale i chudých, nejen silných, ale i slabých.**

■ **Nejvyšším stupněm sympatie je spravedlnost chápána v duchu zásady: co nechceš, aby ti jiní činili, nečiň ty jim.**

■ **Společnost potřebuje konec konců především chleba, potom to ostatní.**

■ **Dobře vládnout znamená především do detailu poznati ty, jimž se má vládnout.**

■ **Můj socialismus, to je jednoduše láska k bližnímu, humanita. Přeji si, aby nebylo bídy, aby všichni lidé slušně žili ... Humanita hledí napravit poměry mezi zákonem a řádem.**

■ **Žít mravně je pravým uctíváním Boha.**

■ **I křesťanská láska k bližnímu má před sebou velký úkol: spravedlivé nároky socialismu. Zákon lásky platí na celý život, pro všechno jednání,**

tedy nejen pro život osobní, ale i na politiku.

■ **Politika je práce pro ty nejlepší a nejvybranější lidi.**

■ **Nebojím se slov a řeknu, že bez jiného stupně diktatury není ani demokracie.**

■ **Varoval bych odpůrce socialismu čerpat z krize marxismu naději pro své strany. Ta krize může být pro socialismus velkou silou. Kdyby i celý filosofický základ dosavadní uznán byl za pochybený, socialismus jistě nepadne, poněvadž má zřídlo jinde než ve filosofii, totiž v zejících nedokonalostech nynějšího řádu společenského, v nespravedlnostech a nemravnostech a obzvláště v hmotné a mravní bídě velkých mas všech národů.**

■ **Pokládám za svou povinnost pracovat k povznesení tříd hospodářsky slabých.**

■ **Slyšeli jste již (někdy) kázat pro dělníky v stávce sebespravedlivější? I ten poslední žurnalista má větší smysl pro potřeby dne a pro mravní úsilí naší doby, než ti báječní „církovní učedníci“.**

■ **Měli jsme u nás v Táboritech první socialisty a komunisty, usilujme, aby mezi námi žebráka nebylo.**

■ **Který z vás je člověk, jehož kdyby prosil syn jeho o chléb, dal by mu kámen? A my zatím dělnictvu našemu dáváme kameny – politické, teologické, filosofické ...**

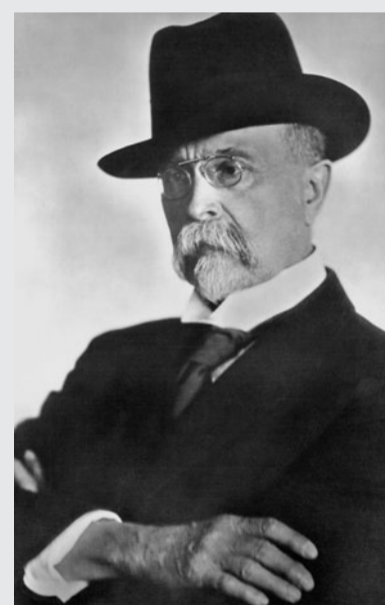
■ **Bolševismus musí být překonán mravně, sociálními reformami a celou politickou výchovou.**

■ **Demokracie bez myšlení je nemožná. Demokracie vyžaduje myšlení všech.**

■ **Průměrný profesor je vždycky v nebezpečí, že všechno ví. To u mne nebylo nikdy. Když se mne studenti ptali, často jsem odpovídal: To nevím. Přece nejsem splašený konverzační lexikon.**

■ **Na dotaz, proč se vzdal svého prvního poslanceckého mandátu:**

**Po dvou letech jsem viděl, že ještě nejsem zralý. Tenkrát jsem byl na**



počátku čtyřicítky. Kdyby ses stal ministrem, nemohl bys jím být s dobrým svědomím. Tož jsem sebral svých pět švestek, složil jsem mandát a začal jsem revidovat svoje politické vědění a umění: všechno jsem prohlédl, doplňoval, znova četl, celé promyslel. Patnáct let jsem revidoval a pak teprve jsem šel do politiky pořádně. Napřed jsem se musel stát jasnějším, určitějším, abych mohl lépe působit. Ne z tíživosti – bylo právě co dělat politicky, tož dělat s sebou.

■ **No – já marxistou nejsem. Marxismus je nepřipustné zjednodušování. Tak jednoduché ty věci nejsou, jak to hlásá Marx. Ne jen samým chlebem živ je člověk – to je marná sláva ...**

■ **Evropa nemůže existovat – jak tomu bylo před válkou – ve dvou navzájem si odporujících skupinách národů. Věřím a doufám, že vzdělání národové brzy pochopí, že je bláhové, žijí-li ve sporech, a že musí spolupracovat. Světová spolupráce je věc velmi drahá mému srdci.**

■ **Máme svůj stát k tomu, abychom usilovali v něm o nejlepší řád, řekl bych o království boží.**

*T. G. Masaryk*

# Kalendář akcí 2010 k oslavám 160. výročí narození T. G. Masaryka

■ **4. března**  
**„T. G. Masaryk a jeho rodina“**  
 – vernisáž výstavy  
 – místo konání: Masarykovo muzeum v Hodoníně – zámeček  
 – výstava potrvá do 23. května 2010

■ **5. března**  
**Odhalení pamětní desky A. G. Masarykové v Rakovníku**  
 – pamětní deska bude umístěna na budově školní jídelny  
**„T. G. Masaryk prezidentem“ a „Okres Rakovník v době prezidenta T. G. Masaryka“**  
 – vernisáž výstav  
 – místo konání: Rakovník

■ **6. března**  
**Pietní akt u hrobu T. G. Masaryka v Lánech**  
**Odhalení jezdecké sochy T. G. Masaryka v Lánech**  
 – socha bude umístěna před muzeem T. G. Masaryka v Lánech  
**„Šlechta ve službách T. G. M.“**  
 – vernisáž výstavy  
 – od 9:30 do 22:00 hudební program ve stanu vedle muzea T. G. Masaryka, zakončený ohňostrojem  
 – místo konání: Lány

■ **7. března**  
**Pietní akt ke 160. výročí narození T. G. Masaryka v Hodoníně za účasti prezidentů ČR a SR**  
 – v dopoledních hodinách příjezd historického vlaku se salónním vozem T. G. Masaryka  
 – místo konání: Hodonín – náměstí 17. listopadu, Masarykovo náměstí

■ **7. března**  
**„Pocta T. G. M.“**  
 – komponovaný večer z Čapkových Hovorů s T. G. Masarykem,  
 – mluvené slovo Stanislav Zindulka  
 – Masarykovo muzeum v Hodoníně, Základní umělecká škola Hodonín

– místo konání: Sál Evropa, Hodonín

■ **8. března**  
**Odhalení pamětní desky T. G. Masaryka v Hustopečích**  
 – pamětní deska bude umístěna na domě, v němž Masaryk napsal své největší filozofické dílo Konkrétní logika  
 – místo konání: Hustopeče

■ **11. března**  
**Výroční cena města Hodonína**  
 – každoroční oceňování významné osobnosti  
 – místo konání: Sál Evropa, Hodonín

■ **18. března**  
**Charles Heller: The Trials of Leopold Hilsner**  
**Marta Anděla Vávrová (soprán), Petr Vašíček (klavír)**  
 – v programu dále zazní skladby B. Smetany, B. Martinů, Aarona Coplanda  
 – místo konání: Sál Evropa, Hodonín

■ **7., 15. a 22. dubna**  
**Přednáškový cyklus v Masarykově muzeu v Hodoníně**  
**7. 4. 2010**  
**Prof. Jan Sokol, Ph.D., CSc.: Masaryk a problémy moderní společnosti**  
**22. 4. 2010**  
**Prof. PhDr. Erazim Kohák, Ph.D.: Masarykův historický optimismus ve věku špatných zpráv**  
**24.-25. dubna**  
**Festival pěveckých sborů**  
 – místo konání: Sál Evropa, chrám sv. Vavřince v Hodoníně

■ **21. dubna**  
**„Tomášku domů“**  
 – premiéra divadelní fantazie ze života T. G. Masaryka pro děti  
 – místo konání: DK Hodonín

■ **21. května**  
**Muzejní noc – téma: TGM a legionáři**

– místo konání: Masarykovo muzeum v Hodoníně – zámeček

■ **5. června**  
**Turistický pochod „Cestou T. G. Masaryka“**  
 – z Hustopečí do Hodonína, po červeně značené turistické trase, cíl v Masarykově Muzeu v Hodoníně

■ **červenec – září**  
**„Šlechta ve službách Masarykovy republiky“**  
 – výstava Muzea T. G. Masaryka Rakovník  
 – místo konání: Masarykovo muzeum v Hodoníně – zámeček

■ **24. července**  
**Slavnostní otevření nové cyklotrasy 4CYKLOREGIO**  
 – místo konání: Podkylava – Agropenzion Adam

■ **25. července**  
**Celostátní slavnost 130. výročí narození M. R. Štefánika za účasti prezidentů ČR a SR**  
 – místo konání: Košariská (rodiště M. R. Štefánika), Brezová pod Bradlom, Mohyla M. R. Štefánika na Bradle  
**„Syn slunce a posel národa“**  
 – vernisáž výstavy zaměřené na osobnost M. R. Štefánika umístěná na 110 panelech  
 – místo konání: Košariská, evangelický kostel

■ **30. září**  
**Čtení kronikářů**  
 – místo konání: Městská knihovna Hodonín

■ **7. října**  
**Česko-slovenské čtení dětí**  
 – místo konání: Městská knihovna Hodonín

■ **15. října**  
**Odhalení busty T. G. Masaryka v areálu Nemocnice TGM Hodonín, p. o.**

– místo konání: Nemocnice TGM Hodonín, p. o.

■ **27. října**  
**Oslavy 92. výročí vzniku samostatného československého státu, pietní akt u pomníku T. G. Masaryka**  
 – tradiční akce s lampionovým průvodem a ohňostrojem  
 – místo konání: Hodonín – náměstí 17. listopadu, Masarykovo náměstí

■ **28. října**  
**Slavnostní koncert**  
 – koncert v nastudování Hodonínského symfonického orchestru a smíšeného pěveckého sboru.  
 – místo konání: Velký sál ZUŠ, Horní Vály, Hodonín

**Ke 160. výročí narození T. G. Masaryka probíhají také tematicky zaměřené soutěže pro děti a mládež:**

■ **Literární – dramatická soutěž „Kdyby měl Masaryk internet“**

■ **Výtvarná soutěž „I Masaryk byl kluk“**  
 – soutěže Městské knihovny Hodonín jsou určeny dětem, žákům a studentům do 20 let. Účastníci budou rozděleni dle věkových kategorií. Do soutěží se mohou zapojit návštěvníci knihovny i veřejnost, žáci základních škol, středních škol a učilišť v ČR a SR i kolektivy. Přijímání soutěžních prací do 30. 4. 2010. Více informací na [www.knihovna-hod.cz](http://www.knihovna-hod.cz)

■ **Občan**  
 – soutěž pro žáky 8. a 9. ročníků ZŠ, zakončení soutěže v květnu 2010, více informací na [www.ssshodonin.cz](http://www.ssshodonin.cz)

## T.G.Masaryk v Čejči

Rodina Masarykova se přistěhovala do Čejče v dubnu 1864. Nejprve bydlili v panském dvoře na čísle 3, kde byly dva byty. Každý měl kuchyni, světnici a komoru. Vedle Masarykova příbytku stála kovárna, kde pracoval kovářský mistr Antonín Beneš, který mimo jiné lidem trhal zuby.

U mistra Beneše se mladý Masaryk začal učit kovářskému řemeslu. Život učně nebyl tenkrát snadný. Vstávalo se ve čtyři hodiny ráno a pracovalo až do devíti večer. Dříve než vyjely panské potahy, museli učni naostřit radlice a všechno potřebné připravit. Mladý Masaryk se během roku naučil zhotovovat podkováky, háčky a hřebíky všeho druhu a také dovedl okovat koně. Řemeslo zvládal dobře a mistr Beneš ho chválil. Přesto učně Masaryka přitahovaly knihy a v každé volné chvíli, i při jídle, si četl. Knihy mu půjčoval kaplan Satora z obce Kobylí, kam za ním mladý Masaryk chodil pěšky.

Kaplan Satora také napomohl tomu, aby nadaný chlapec mohl začít studovat. Když opouštěl kovárnu, napsal křídou na mistrovu skříňku s lékárníčkou: Sbohem kamarádi, já se už víc černit ani pálit nebudu, já půjdu do škol.

V roce 1866 po pruské válce se rodina Masarykova vystěhovala z Čejče do Klobouk.

V obci Čejč jsou dvě pamětní desky, věnované prezidentu Masarykovi. První desku z mramoru pořídil místní Sokol a nechal umístit na dům č. 56, bývalou panskou myslivnu, která



## Muzeum T. G. M. Rakovník

**5. březen**  
 ■ Pietní akt u sochy T. G. Masaryka v Čermákových sadech v Rakovníku (16.00 hod.)  
 ■ Odhalení pamětní desky A. G. Masarykové v Rakovníku (17.00 hod.). Pamětní deska bude umístěna na budově školní jídelny  
 ■ „Prezident T. G. Masaryk“ a „Rakovník v době T. G. M.“ vernisáž výstav (18.00 hod.)

**6. březen**  
 ■ Pietní akt u hrobu T. G. Masaryka v Lánech 11.30  
 ■ Odhalení jezdecké sochy T. G. Masaryka v Lánech (13.00 hod.). Socha bude umístěna před Muzeem T. G. Masaryka v Lánech  
 ■ „Šlechta ve službách Masarykovy republiky“ vernisáž výstavy (14.00 hod.). Místo konání: Muzeum T. G. Masaryka v Lánech



Vchod do Muzea T. G. M. v Rakovníku (zdroj [www.muzeumtgm.cz](http://www.muzeumtgm.cz))

## Oslavy 130. výročí narození Milana Rastislava Štefánika na Slovensku

**24. července**  
**Slavnostní otevření nové cyklotrasy 4CYKLOREGIO**  
 Místo konání: Podkylava – Agropenzion Adam

**25. července**  
**Celostátní slavnost 130. výročí narození M. R. Štefánika za účasti prezidentů ČR a SR**  
 Místo konání: Košariská (rodiště M. R. Štefánika), Brezová pod Bradlom, Mohyla M. R. Štefánika na Bradle

**25. července**  
**„Syn slunce a posel národa“**  
 Vernisáž výstavy zaměřené na osobnost M. R. Štefánika umístěná na 110 panelech. Pod záštitou ministra kultury SR Mareka Maďariča s prispěním grantového systému MK SR. Autor výstavy Doc. Ing. V. J. Gruska  
 Místo konání: Košariská, evangelický kostel

### Partneři oslav 160. výročí narození T. G. Masaryka

Brezová pod Bradlom / Bystrička / Čejč / Čejkovice / Dům kultury Hodonín / Hodonínský symfonický orchestr a smíšený pěvecký sbor / Hustopeče / Klub českých turistů Hodonín / Kopčany / Košariská / Nemocnice TGM Hodonín / Masarykovo muzeum v Hodoníně / Městská knihovna Hodonín / Mutěnice / Muzeum T. G. M. Rakovník / Základní umělecká škola Hodonín



OSLAVY 160. VÝROČÍ NAROZENÍ TOMÁŠE GARRIGUA MASARYKA SE KONAJÍ POD ZÁŠTITOU HEJTMANA JIHMORAVSKÉHO KRAJE MGR. MICHALA HAŠKA •